ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „ВАСИЛ Л[illegible]СКИ“

СЕЛО РАКЕВО, ОБЩИНА КРИВОДОЛ, ОБЛАСТ ВРАЦА, УЛ. „ ГЕОРГИ ДИМИТРОВ” № 21

*e-mail: : info-602086edu.mon.bg, тел:0877161268*

**Утвърждавам:**
**Илиана Георгиева**
**Директор на ОУ „ В. Левски“**
**с. Ракево**

# УЧЕБНА ПРОГРАМА ЗА РАЗШИРЕНА ПОДГОТОВКА В ИЗБИРАЕМИТЕ УЧЕБНИ ЧАСОВЕ ПО МАТЕМАТИКА ЗА I КЛАС ЗА УЧЕБНАТА 2024-2025 УЧЕБНА ГОДИНА

**32 УЧЕБНИ СЕДМИЦИ – 32 ЧАСА ГОДИШНО**

**ПЪРВИ УЧЕБЕН СРОК–18 седмици х 1 час седмично**

**ВТОРИ УЧЕБЕН СРОК–14 седмици х 1 час седмично**

**Изготвил: Галина Илиева учител начален стап**

## I. КРАТКО ПРЕДСТАВЯНЕ НА ПРОГРАМАТА

Учебната програма за разширена подготовка в избираемите учебни часове по математика за 1. клас е съставена в съответствие с изискванията на учебната програма по математика за общообразователната подготовка и е съобразена с равнището на знанията и уменията на първокласниците. В нея са включени елементи от четирите области на компетентност: Числа, Геометрични фигури и тела, Измерване и Моделиране. Програмата отразява комплексния характер на учебния предмет, което е предпоставка за взаимосвързаност между отделните раздели в обучението.

Обучението по математика чрез тази програма е ориентирано към овладяване на математически знания, умения и отношения, свързани със съвременните ключови компетентности на учениците. Чрез него се упражняват и затвърдяват аритметичните и геометричните знания и умения, развиват се логическото и творческото мислене, умението за тълкуване и използване на информация, представена по различни начини, развива се умението за самостоятелна работа и за работа в екип.

Учебното съдържание за избираемите учебни часове по математика е насочено към:

- овладяване на уменията за количествената характеристика на числата от 0 до 20, на десетиците до 100;
- упражняване на алгоритмите за събиране и изваждане с изучените числа в задачи с практико-приложен характер;
- затвърдяване на представите за геометричните фигури триъгълник, квадрат, кръг, отсечка, правоъгълник;
- затвърдяване на уменията за чертане на геометрични фигури в квадратна мрежа;
- упражняване на уменията за използване на мерните единици-сантиметър, стотинка, лев, килограм, час при решаване на практически задачи;
- упражняване на компетентностите на учениците за описване на ситуации от действителността с математически модели;
- систематизиране на уменията за откриване на елементите на текстова задача и анализ на съдържанието й;
- развитие на логическото мислене и пространствена ориентация.
- реализирането на учебната програма предполага използване на разнообразие от методи, форми и средства на обучение.

## II. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

| Области на компетентност | Знания, умения, отношения |
|---|---|
| **Числа** | • Познава естествените числа до 20 и принципа за изграждане на редицата на естествените числа.<br>• Извършва аритметичните действия събиране и изваждане с естествените числа до 20.<br>• Разбира връзката между компонентите и резултата на аритметичните действия с числата до 20.<br>• Чете и пише естествените числа 10, 20, 30, 40, 50, 60, 70, 80, 90, 100.<br>• Извършва аритметичните действия събиране и изваждане с числата 10, 20, 30, 40, 50, 60, 70, 80, 90, 100.<br>• Разграничава едноцифрени и двуцифрени числа. |
| **Геометрични фигури и тела** | • Разпознава геометричните фигури отсечка, квадрат, триъгълник, кръг и правоъгълник.<br>• Разпознава елементите страна и връх на триъгълник, правоъгълник и квадрат.<br>• Чертае отсечка по зададена дължина.<br>• Чертае изучени геометрични фигури (без кръг) върху квадратна мрежа. |
| **Измерване** | • Работи с именувани числа (сантиметър), (килограм), (час).<br>• Използва по стойност българските банкноти и монети при решаване на задачи от реалния свят.<br>• Измерва и чертае отсечки.<br>• Извършва действия с изучените еднородни мерни единици (без тези за време).<br>• Използва правилно чертожните инструменти (линия). |
| **Моделиране** | • Съставя и решава текстови задачи и числови изрази, описани с отношенията **„с … повече от …“, „с … по-малко от …“.**<br>• Именува получените резултати. |

| | |
|---|---|
| | • Разчита информация от различни източници – текст, илюстрации, схема, таблица, проста диаграма |

## III. УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ

| Теми | Компетентности като очаквани резултати |
|---|---|
| **Глобални теми** | |
| **Естествените числа от 1 до 5 и 0. Събиране и изваждане на числата до 5.** | ○ Използва математически представи за пространствено ориентиране, за сравняване на количества и за подреждане на обекти по зададени признаци.<br>○ Познава количествените характеристики на числата до 5, числото 0 и техните означения с цифри.<br>○ Брои до 5 в прав, в обратен ред и поредно.<br>○ Определя мястото на числата от 1 до 5 в редицата на естествените числа.<br>○ Изразява математическите отношения „повече“, „по- малко“ и „ толкова, колкото“ със знаците >,< и =.<br>○ Сравнява числата от 0 до 5, включително представени като сбор или разлика.<br>○ Илюстрира с примери смисъла на аритметичните действия събиране и изваждане.<br>○ Използва знаците „+“ и „-“ за представяне на аритметичните действия събиране и изваждане с числата до 5.<br>○ Използва връзката между събирането и изваждането при намиране на стойността на числови изрази.<br>○ Разпознава геометричните фигури триъгълник, квадрат, кръг. |
| **Числата от 6 до 10. Събиране и изваждане на числата до 10.** | ○ Познава количествените характеристики на числата до 10 и техните означения с цифри.<br>○ Разбира принципа за изграждане на редицата на естествените числа.<br>○ Брои до 10 в прав, в обратен ред и поредно. |

| | |
|---|---|
| | ○ Сравнява числата до 10.<br>○ Представя числата до 10 като сбор от две числа.<br>○ Извършва действия събиране и изваждане с числата до 10.<br>○ Събира 3 и повече числа.<br>○ Познава мерната единица за маса килограм и нейното значение ( кг).<br>○ Разпознава по стойност монетите от 1 ст., 2 ст., 5 ст., 10 ст., 1 лев и 2 лева и банкнотите от 5 и 10 лева.<br>○ Извършва действията събиране и изваждане с изучените мерни единици.<br>○ Решава устно текстова задача с едно пресмятане от събиране и изваждане. |
| **Числата от 11 до 20** | ○ Представя десетицата като сбор от 10 единици.<br>○ Чете и записва с цифри числата от 11 до 20.<br>○ Брои до 20 в прав, в обратен ред и поредно.<br>○ Сравнява числата до 20.<br>○ Познава значението на цифрите според позицията им в записа на числата.<br>○ Разпознава точка и отсечка.<br>○ Използва чертожна линия за измерване и чертане на отсечка по дадена дължина.<br>○ Записва резултата от измерването на отсечка в сантиметри.<br>○ Познава мерната единица за дължина сантиметър и нейното означение ( см).<br>○ Извършва действията събиране и изваждане с мерната единица сантиметър. |
| **Събиране и изваждане на числата до 20 без преминаване** | ○ Извършва действията събиране и изваждане до 20 без преминаване.<br>○ Сравнява стойностите на числени изрази.<br>○ Използва наименованията на компонентите и резултата при решаване на задачи от събиране.<br>○ Разпознава геометричната фигура правоъгълник и елементите му |

| | |
|---|---|
| | страна и връх.<br>○ Разпознава елементите на триъгълник, правоъгълник и квадрат: точката като връх, отсечката като страна.<br>○ Измерва в сантиметри дължините на страните на триъгълник, квадрат и правоъгълник.<br>○ Чертае правоъгълник и квадрат в квадратна мрежа.<br>○ Познава елементите на текстовата задача- условие, числови данни, въпрос.<br>○ Решава текстова задача с едно пресмятане от събиране и изваждане. |
| **Събиране и изваждане на числата до 20 с преминаване** | ○ Извършва действията събиране и изваждане с числата до 20 с преминаване.<br>○ Използва наименованията на компонентите и резултата при решаване на задачи от изваждане.<br>○ Прави проверка на изваждането със събиране.<br>○ Познава мерната единица за време час и нейното значение.<br>○ Определя времето по часовник „ кръгли“ часове.<br>○ Съставя текстова задача с едно пресмятане по илюстрация и по числов израз.<br>○ Решава текстови задачи с включени словосъчетания „ с повече от“ и „ с по- малко от“ |
| **Числата 10, 20, 30,…,100. Събиране и изваждане с тях.** | ○ Сравнява, събира и изважда кръгли десетици.<br>○ Брои по десетици до 100.<br>○ Разпознава и сравнява монети и банкноти с различна стойност. |

## IV. ПРЕПОРЪЧИТЕЛНО ПРОЦЕНТНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ИЗБИРАЕМИТЕ УЧЕБНИ ЧАСОВЕ

| | |
|---|---|
| **За упражнения, преговор, обобщение и практическа дейност** | **91% - 29 часа** |
| **За диагностика и контрол** | **9 % - 3 часа** |

## V. СПЕЦИФИЧНИ ФОРМИ И МЕТОДИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ПОСТИЖЕНИЯТА НА УЧЕНИЦИТЕ

Постиженията на учениците се оценяват устно или писмено. Поставената оценка е формираща и е единствено с качествен показател.

## VI. ДЕЙНОСТИ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА КЛЮЧОВИТЕ КОМПЕТЕНТНОСТИ, КАКТО И МЕЖДУПРЕДМЕТНИ ВРЪЗКИ

| **Ключови компетентности** | **Дейности и междупредметни връзки** |
|---|---|
| **Компетентности в областта на българския език** | • разглеждане на количествено съдържание и записването му с думи;<br>• записване на числата с думи; |

| | |
|---|---|
| | • четене и съкратено записване на изучаваните мерни единици;<br>• четене на текстова задача;<br>• дискутиране на идеи за решаване на текстова задача. |
| **Умения за общуване на чужди езици** | • откриване на прилики и разлики в елементи на цифри и на букви от различни езици;<br>• броене и сравняване на броя букви в думи, написани на български и на чужд език. |
| **Математическа компетентност и основни компетентности в областта на природните науки и на технологии** | • сравняване на количества;<br>• боравене с основните елементи на математиката;<br>• сравняване на цени на продукти;<br>• ориентиране в пространството и определяне на местоположението на предмети;<br>• решаване на текстови задачи с едно пресмятане, зададени в права форма;<br>• откриване и назоваване на геометрични фигури;<br>• извличане на математическа информация. |
| **Дигитална компетентност** | • използване на клавиатура на таблет, компютър, телефон за записване на числа и числови изрази. |
| **Умения за учене** | • аргументиране на резултат от извършено аритметично действие;<br>• откриване на грешки при записване и при решаване на числови изрази;<br>• използване на информация, представена чрез таблица, схема, илюстрация;<br>• работа с графични модели за представяне на количества и дължини. |
| **Социални и граждански компетентности** | • събиране на данни и съставяне на задачи, свързани със семейството, населено място, игри и обичаи;<br>• екипно решаване на задачи за откриване на данни, за решаване на проблеми и дискутиране на идеи за решаване на задача;<br>• търпимост и толерантност към грешката на другия. |
| **Инициативност и предприемчивост** | • решаване на задачи със съдържание за покупко-продажба;<br>• решаване на задачи за развитие на находчивост и съобразителност;<br>• използване на нестандартни средства и нагледни материали-знаци, образци, сюжетна информация. |

| | |
|---|---|
| **Културна компетентност и умения за изразяване чрез творчество** | • създаване на рисунки и апликации с помощта на геометрични фигури;<br>• изработване на цифри чрез използване на различни техники и материали- картон, хартия, плат, прежда и други;<br>• откриване графичното изображение на цифри в предмети от заобикалящия свят;<br>• участие в математически състезания и конкурси. |
| **Умения за подкрепа на устойчивото развитие и за здравословен начин на живот и спорт** | • определяне на времето в часове при съставяне на текстови задачи със съдържание;<br>• конструиране на предмети от геометрични фигури и тела в реални предмети от заобикалящата среда;<br>• използване на любопитни факти за съставяне на прости текстови задачи. |